

Crestături și de zi

Din programul Asociației

In clipa când la Sibiu se finează adunarea generală a Asociației, e bine să ne amintim de trecutul bătrânelor instituții culturale ardeleane. În vîrstă o pagină dintr-un discurs al d-lui Börseanu, în care găsim etiția muzicalitate și simțul de limbă neșose. Este un mic credeu cultural care poate rămâne și pe viitor. Dînscurul s-a finit cu prilejul jubilului de 50 ani. Iată credere:

Vom grădi orișind și să căuă cu originea cu mărdire acest grăsu, care să arătă destoinică a extrimă orice cugetare cătă de îninaltă, orice simțire cătă de profundă. Vom lobi din totă înțeptă, îl vom păzi ca lumina ochilor și-l vom apăra chiar și cu prețul sănătății noastre, și să ne descurcă bătrâni și semet, tineri și bătrâni. Vom prețui orice limbă, dar vom vorbi mai binește pe a roasă: limbă românească.

Vom cerceta trecutul poporului nostru, cultivând istoria națională și adunând cu plăsă orice urmă ce nu am înțeles acest trecut.

Poporul nostru poate nu este în stare să arătă în trecutul său pagini de strălucire și alte neamuri. E și ușor de înțeles, de oare ce trecutul său a fost mai mult o suferință indelungată, din care le-a strălucită altora. Cu icată aceasta și în istoria nemului nostru vom afla căteva figuri mari și vrednice de toată cinsătie, care vor putea servi orișind ca pilde următoare: din paginile de multeori măhorate, ale el vom desprinde învățătură și lucru nostru nu se pierde astă de șoar, de oare ce a fost ojetul în trecutul său aproape bimilenar de focul, apriose relinăciuni, al încercărilor și sfereștilor.

Vom căuta mai departe să cunoaștem cu deosebită pînă înțelegere locurile, cu frumusețile și bogățiile sale, pămîntul în care se edifică osmîintele moșilor și strămoșilor noștri, și în sănătăția vom odihni și noi odată, încredință fiind că, cu cătă il vom cuncaște mai bine, cu a-tătă il vom iubi mai mult.

Vom căuta, înzântat de toate, să cunoaștem poporul din care facem parte, cu toate înștiințele și particularitățile lui: cu grajii și obiceiurile lui, cu credințele și superstițiile lui, cu portul și cu felul de viață al lui, cu cîntecile și jocurile, cu lucrările lui artistice care atrag tot mai mult atenția priștopitorilor și care ne pot servi în adevăr de fală.

Cu rostul său, mai bine zis, cunoșcându-ne vom căuta să cultivăm și să perfecționăm părțile bune, iar pe cele rele să le înțărăm, întrucât nu va fi cu putință.

Ni vom îndrepta în deosebi cu dragoste privirile la poporul nostru de la, care formează puterea nemului nostru și care să arătă și până acum ca un pămînt primitor și reditor, cîntând să-l lumină cu toate mijloacele cultului modern, să dezvoltă încredere în puterile proprii și astfel să facă din însuși un popor conștiu și tot mai folositor și să răsărită, pe care o iubește cu atâtă căldură...

I. Găbacea.

Organizarea

C. F. R.

Sob acest film și cu adorul „Să infățișăm o soluție radicală“ cedesc în ziarul „Argus“ din 5 Ianuarie un articol de fond. Îmi pare foarte rău că acest ziar pe care l-am recomandat publicului nostru se face ecoul acestor soi de idei.

Se expune în acest articol situația grea a înșirurilor și efectele ei asupra vieții economice – lucru perfect exact – și că această stare nu se poate amâna sau mai prin simplă înlocuire a directorilor, ci prin o prefață radicală.

Tierea la comparația între starea de azi și C. F. R. și aceea arămată noastră după retragere, arătând influența ce a avut-o misiunea franceză în refacere și parte ce i se cuvine din victoria noastră de la Marșăști. Cătă să arătă, că o asemenea misiune ar fi salvarea și la C. F. R. Asupra acestui punct trebuie să insist.

In Moldova am avut de a face cu o misiune militară franceză, am fost ajutat de soții francez, de mărinimă franceză făță de sora ei mai mică și nu pot să-mi aduc decât cu evlavie aminte de figura omului De Mérin dela Scuola Militară de Infanterie sau Du Châron del Scâolă de Mitraliere al Corpului V. Arm., și dacă și vedea în fruntea a estei misiuni o figură comparabilă cu aceea generalului Berthelot, și juhula de bucurie. Designur nu de o atare misiune și vorba și de una economică. Cum în materie financiară e cert că nu se colochează sentiment, designur cu totul altul ar fi rezultatul. Am avea de a face cu una din misiunile economice ce misură ce pînă și a căror intensitate o cunosc prea bine.

Nu cred iepotrivit să compar această situație cu aceea a unui om bogat, dir cărăi sfîrșitul său în moment dat în strănicere apeleză la un cămătar. E sevît prompt și cîntant, dar în cîmpia anii și scor și din cîmpii sărăcă.

Să analizăm lucrul mai de-abia. Din primul moment ce căile ferate ar fi lăsat sub influență străină funcționari și lucrători respectivi, cărăi se luptă cu toate greutățile fac imposibilă și fiind cîntat de nevoie statul, mărește sfîrșit străină, năr mal face ascensiunea sacrificială, circulația ar încrește complet. Cine ar suferi? Misuniunea nu, sau și prea puțin.

Afără de aceea misiună va cere din primul moment pe seama sa toate mîinile de cărbuni, mai târziu și ferul și uzinile de fer, aşa că în cîmpii cu înecul ne dăm ligăi și de mănu și de picioare.

Nu scuțiște rânduri decât să învedere mărești public să nu se înfluențeze de tot ce vede scrii, că să judece bine și să se vadă și nevoie reală a unui ziar economic cu toate mijloacele cultului modern, să dezvoltă încredere în puterile proprii și astfel să facă din însuși un popor conștiu și tot mai folositor și să răsărită, pe care o iubește cu atâtă căldură...

Buc., Ianuarie 1920.

I. Găbacea.

Un roman în Vatican

Sub titlu „Mîrtilor sună mortul“ Papel Piu al X-lea, ziarul „Le Democrat“ publică următoarele:

Ziarul „Presso Associaz“ publică o istorie foarte interesantă referitor la meațea Papel Piu al X-lea. Când războul izbucnit, românia voia să devină pe cardinalul Merry del Val, iar cănd arătă că trupele germane au pătruns în Regia, el și-o scenă violentă cu prelaul spaniol, care voia să-l impiedice de a merge pe frontieră și de a se interpuce celor două armate.

Cardinalul fel dîndură teată și întărită pentru a-l refina. Papa chemă pe cardinalul Ferrara și dă record cu acesta, el expedie în 6 August un mesaj secret (altă Francisc-Josif) în astfelă răspunsul. Piu al X-lea trăi izolat cu cardinalul Ferrara. În 17 August, nimică nu șosise la Vatican. Atunci Papa trimite o nouă scrisoare, rugând pe înmormânat să pună capăt războului. În acest moment Merry del Val voia să intre în cabinetul pontifical, Ferrara se secolă de ne secol și vol să părăsească sala. Piu al X-lea însă, îl refuză. Cardinalul sprijină să proprieze de Papa și zice: „Volu pleca după ce mi veți fi dat mâna“. În noaptea următoare, Papa se îmbolnăvă și după trei zile mori. Germanii răcură toate eforturile pentru a se alătura pe cardinalul Ferrera. Căteva zile după denumirea sa, acesta se înghesuează și întră în curtea pontifică, care să se semene cu sepoile armatei austro-ungare și nu mai fea urmării de privirile răstignitoare ale stemei.

Înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

pe care îl păzescă, care nu se contează și înțelegem că răzbunarea a venit de la

